

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D., JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D., JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobců: a) G. J., b) K. A., c) K. M., všichni zast. Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem se sídlem Stodolní 7/834, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 10. 2008, č. j. 64 Az 86/2007 - 62,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně [ad a)] podala dne 24. 4. 2006 jménem svým a jménem svých dětí [žalobci b) a c)] žádost o udělení mezinárodní ochrany (podle tehdejších předpisů žádost o azyl). Ve své žádosti uvedla, že svou zemi původu opustila z náboženských důvodů, a to konkrétně z toho důvodu, že se obává o svého manžela, který by mohl být v Kazachstánu uvězněn z náboženských důvodů. Tento důvod podpořila mj. následujícími tvrzeními: (1) v Kazachstánu měl její manžel opakovaně v letech 1998-2004 problémy s příslušníky policie a Výboru pro národní bezpečnost (KNB) kvůli svému náboženskému vyznání a poté, co se stal vůdcem náboženské skupiny (imámem), byl nucen k registraci této své náboženské skupiny vyznávající tzv. čistý islám; (2) v roce 2004 byl s dalšími spoluvěrci zadržen v domě imáma M. a posléze vyslýchán; (3) v prosinci roku 2004 se kvůli svým problémům celá rodina odstěhovala do 500 km vzdáleného města Uralsk (kde podle slov žalobkyně žádné problémy neměli), ale posléze se vrátila do Atyrau; (4) v roce 2005 státní prokurátor manželovi žalobkyně poslal varující dopis, ve kterém mu pohrozil, že bude potrestán, pokud nepřestane praktikovat tzv. čistý islám; (5) v roce 2006 byl manžel žalobkyně podle jejích slov odveden na policii a zbit. Na základě tohoto posledního incidentu s policií se celá rodina rozhodla opustit svou zemi původu. Žalobkyně se rovněž obává podstrčení drog jejímu manželovi ze strany policie a následného odsouzení manžela k mnohaletému trestu odnětí svobody.

Rozhodnutím žalovaného ze dne 16. 8. 2007, č. j. OAM-357/LE-05-ZA07-2006, nebyla žalobkyni a jejím nezletilým dětem (jejichž jménem žádost o mezinárodní ochranu podala žalobkyně) udělena mezinárodní ochrana podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Žalovaný svůj závěr o neudělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu odůvodnil tím, že žalobci neuvedli žádné skutečnosti, ze kterých by bylo možno dovozovat, že vyvíjeli v zemi původu činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod.

Pokud jde o neudělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, žalovaný tento závěr odůvodnil tím, že žalobkyně sice uvádí, že jí hrozí pronásledování kvůli její náboženské víře, nicméně ve skutečnosti se veškerá její tvrzení týkají primárně jejího manžela; sama podle svých slov problémy se státními orgány ani jinými subjekty neměla.

Pokud jde o neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, žalovaný konstatoval, že jednání příslušníků kazašských bezpečnostních složek nedosahuje intenzity „nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu“ ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu vykládaného v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva [žalovaný zde cituje kauzy *Vilvarajah a další proti Spojenému království* (rozsudek ze dne 26. 9. 1991, stížnosti č. 13163/87, 13164/87, 13165/87, 13447/87 a 13448/87) a *Costello-Roberts proti Spojenému království* (rozsudek ze dne 25. 3. 1993, stížnost č. 13134/87)]. Stejně tak žalovaný neshledal existenci vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. a), c) ani d) zákona o azylu.

Žalovaný rovněž zamítl udělení azylu za účelem sloučení rodiny podle § 13 zákona o azylu; humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu a doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny podle § 14b zákona o azylu. Ke stejným závěrům dospěl žalovaný i v případě nezletilých dětí žalobkyně.

Žalobci brojili proti tomuto rozhodnutí žalobou ke Krajskému soudu v Ostravě, ve které namítali, že žalovaný nezjistil řádně a úplně skutkový stav věci, a dále tvrdili, že splňují podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, popř. alespoň doplňkové ochrany podle § 14a téhož zákona či humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. K neudělení azylu a doplňkové ochrany žalobkyně uváděla, že byla v Kazachstánu opětovně vystavována psychickému a fyzickému nátlaku kvůli sporům svého manžela se státními orgány. V případě návratu do Kazachstánu se žalobkyně obává o svůj život a svobodu i o život svého manžela a svých dětí.

Krajský soud rozsudkem ze dne 15. 10. 2008 tuto žalobu zamítl. V odůvodnění krajský soud ve shodě s žalovaným konstatoval, že žalobkyně sama potíže se státními orgány z důvodu náboženství neměla; tvrzené skutečnosti se týkaly primárně jejího manžela. Pokud jde o tvrzení, že byla žalobkyně vystavena psychickému a fyzickému nátlaku v zemi původu, *kteřý by směřoval osobně vůči ní* (a nikoliv proti jejímu manželovi), krajský soud konstatoval, že nic takového v žádosti o mezinárodní ochranu ani v pohovoru netvrdila. Krajský soud se rovněž neztotožnil s argumenty žalobců namítajícími procesní pochybení žalovaného.

Žalobci (stěžovatelé) brojí proti rozsudku krajského soudu kasační stížností, ve které namítají důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatelé rozvedli své námitky uplatněné před krajským soudem následujícím způsobem: (1) stěžovatelé namítají, že podmínka registrace jejich náboženské skupiny je neslučitelná s jejich vírou a v rozporu s mezinárodněprávními instrumenty zakotvujícími právo na svobodu náboženství (stěžovatelé zde odkazují na čl. 18 Všeobecné deklarace lidských práv); (2) zákon o povinné registraci náboženských organizací je od roku 2006 „tvrdě“ prosazován Výborem pro národní bezpečnost, jehož úředníci mohou provádět bez ohlášení domovní prohlídku v místech, kde se konají obřady neregistrovaných stoupenců jakéhokoliv náboženského hnutí, což je podle nich v rozporu s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publ. pod č. 209/1992 Sb., dále jen „Úmluva“); (3) zákon nařizující povinnou registraci všech náboženských sdružení je v rozporu s kazašským právním řádem; (4) žalovaný nezkoumal, zda Kazašská republika patří mezi bezpečné země původu; a (5) žalovaný pochybil, když svévolně nevzal v potaz informace o zemi původu (konkrétně zprávu norské zpravodajské agentury Forum 18 a informaci zastupitelského úřadu ČR v Kazachstánu), které svědčily podle stěžovatelů v jejich prospěch a jež byly využity v jiných skutkově podobných věcech; (6) žalovaný nevzal v potaz skutečnost, že manžel stěžovatelky a zároveň otec zbývajících dvou stěžovatelů měl postavení vůdce náboženské skupiny, a nikoliv pouze řadového muslima; a (7) Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zamítající žalobu manžela stěžovatelky zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení (blíže viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, publikovaný pod č. 1749/2009 Sb. NSS, v plném znění dostupný na www.nssoud.cz).

Žalovaný navrhl ve vyjádření ke kasační stížnosti její zamítnutí pro nedůvodnost, přičemž vyjádřil přesvědčení, že učinil ve věci stěžovatelů dostatečná skutková zjištění a své rozhodnutí řádně odůvodnil. Stěžovatelé své důvody pro udělení mezinárodní ochrany odvozují od důvodů manžela stěžovatelky, resp. otce jejich nezletilých dětí, stěžovatelé sami žádné potíže v zemi původu, jež by odůvodňovaly udělení mezinárodní ochrany, nemají. Žalovaný rovněž odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž je samotný požadavek registrace náboženských skupin v Kazachstánu legitimní.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že je přípustná.

O přijatelnou kasační stížnost se podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaného pod č. 933/2006 Sb. NSS, jedná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost vznáší ne plně prejudikovanou právní otázku; (2) kasační stížnost obsahuje právní otázku, která je dosavadní judikaturou řešena rozdílně; (3) je potřeba učinit judikatorní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (blíže viz citované usnesení zdejšího soudu).

Nejvyšší správní soud neshledává v kasační stížnosti relevantní argumenty svědčící pro její přijatelnost.

Nejvyšší správní soud již opakovaně judikoval, že stěžovatelka nemůže bez dalšího odvozovat své vlastní předpoklady pro udělení mezinárodní ochrany od tvrzeného pronásledování jiné osoby, byť je tato osoba jejím manželem (viz rozsudky zdejšího soudu ze dne 15. 9. 2005, č. j. 1 Azs 41/2005 - 63; ze dne 26. 4. 2006, č. j. 4 Azs 332/2005 - 80; ze dne 15. 5. 2007, č. j. 2 Azs 15/2007 - 51; ze dne 22. 3. 2007, č. j. 2 Azs 126/2006 - 89; a ze dne 26. 4. 2007, č. j. 7 Azs 12/2007 - 67, vše www.nssoud.cz). Ustanovení § 12 zákona o azylu se vždy vztahuje k osobní situaci jednotlivého žadatele. Každá žádost o udělení mezinárodní ochrany, a tedy i žádost rodinného příslušníka, musí být posouzena vždy individuálně; každý z rodinných příslušníků pak může tvrdit, a také i případně mít, jiné důvody pro udělení azylu.

V projednávané věci však stěžovatelka ve správním řízení uvedla, že ona sama žádné problémy ve vlasti neměla, vlast opustila spolu s manželem kvůli *jeho* potížím. Stěžovatelka ani její nezletilé děti neměly postavení vůdce náboženské skupiny ani netvrdily, že by byly vystaveny násilí ze strany bezpečnostních orgánů (což byly hlavní důvody zrušení rozsudku krajského soudu ve věci vedené u zdejšího soudu pod sp. zn. 5 Azs 66/2008). Pokud tedy stěžovatelka dále tvrdí, že prostředky, jež kazašské státní orgány používaly k nátlaku na ni v souvislosti s příslušností k neregistrované náboženské skupině, byly nepřiměřené, a že žalovaný se s otázkou legitimacy prostředků a postupů kazašských orgánů nevypořádal, pak ji zdejší soud s ohledem na výše uvedené nemůže přisvědčit, neboť problémy stěžovatelky a jejích dětí s kazašskými orgány, pokud existují, pak zjevně nedosahují intenzity pronásledování (zde lze odkázat na bohatou prejudikaturu k posouzení otázky, které jednání dosahuje intenzity pronásledování a které ne; srov. např. rozsudek ze dne 27. 6. 2005, č. j. 4 Azs 377/2004 - 75; rozsudek ze dne 27. 6. 2005, č. j. 4 Azs 395/2004 - 68; rozsudek ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54; rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 2 Azs 51/2003 - 44; rozsudek ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 - 54; usnesení ze dne 11. 10. 2007, č. j. 6 Azs 47/2007 - 67, vše www.nssoud.cz; či rozsudek ze dne 5. 10. 2006, č. j. 2 Azs 66/2006 - 52, publikovaný pod č. 1066/2007 Sb. NSS).

V této souvislosti Nejvyšší správní soud podotýká, že zrušení rozsudku krajského soudu ve věci manžela stěžovatelky, resp. otce zbývajících dvou stěžovatelů (věc sp. zn. 5 Azs 66/2008) ještě bez dalšího neznamená, že manželovi bude udělena jedna z forem mezinárodní ochrany; pokud se tak posléze stane, připadá u stěžovatelů v projednávané věci v úvahu, aby si podali novou žádost o mezinárodní ochranu vzhledem k možnosti udělení azylu za účelem sloučení rodiny (§ 13 zákona o azylu) či doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny (§ 14b zákona o azylu).

Z uvedených důvodů také Nejvyšší správní soud neprováděl důkaz spisem Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 64 Az 87/2007 týkajícím se manžela stěžovatelky, jak stěžovatelé navrhovali.

Nejvyšší správní soud opakovaně judikoval, že samotný požadavek na registraci náboženských skupin v Kazachstánu není do té míry diskriminační, aby ho bylo možno považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2008, č. j. 8 Azs 23/2008 - 75 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2008, č. j. 7 Azs 12/2008 - 98, oba dostupné na www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud dále odkazuje na svůj již citovaný rozsudek ze dne

30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 -70, v němž mj. uvedl, že byť i rozhodné prosazování zákona o povinné registraci náboženských organizací ze strany Výboru pro národní bezpečnost, o němž se zmiňuje informace zastupitelského úřadu ČR v Kazachstánu, samo o sobě nepředstavuje pronásledování, pokud se tak děje zákonnými prostředky. Totéž lze říci o jiných zprávách, které by potvrzovaly takové informace. V samotném nepoužití těchto zpráv nelze v daném případě spatřovat pochybení žalovaného, jež by mohlo mít vliv na zákonost jeho rozhodnutí o věci samé. Žalovaný v předmětné věci zjistil skutkový stav dostatečným způsobem a své rozhodnutí řádně odůvodnil.

V citovaném rozsudku Nejvyšší správní soud rovněž konstatoval, že institut bezpečné země původu zakotvený v § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu stanoví presumpci nedůvodnosti žádostí osob přicházejících z dané země. Jinými slovy, žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze. Skutečnost, že žalovaný neoznačil Kazachstán za bezpečnou zemi původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, je tak ve skutečnosti ku prospěchu stěžovatelů. Pokud však stěžovatelé z tohoto závěru implicitně dovozují, že všichni žadatelé o mezinárodní ochranu z Kazachstánu mají nárok na azyl či na doplňkovou ochranu, či že neoznačením Kazachstánu jako bezpečné země původu vzniká presumpce ve prospěch žadatelů z této země, pak je takový závěr mylný. Neoznačení Kazachstánu za bezpečnou zemi původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu má pouze ten následek, že se neuplatní presumpce v neprospěch žadatelů o mezinárodní ochranu; nikoliv, že by měla nastoupit presumpce v jejich prospěch.

Stěžovatelé rovněž nepoukazují na rozpornou judikaturu ani nenavrhují učinit judikatorní odklon. Krajský soud se při výkladu výše uvedených prvků definice uprchlíka a beneficiáře doplňkové ochrany nedopustil zásadního pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelů.

Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že jeho ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podané v kasační stížnosti a krajský soud se *prima facie* v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu předmětných ustanovení podaného v citovaných rozhodnutích. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný jiný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů, shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., z nichž vyplývá, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. května 2009

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu